

PAPRSEK

ZPRAVODAJ KRAJSKÉ KOORDINAČNÍ RADY,
OBLASTNÍCH ODBOČEK SONS
A TYFLOKABINETU Č. BUDĚJOVICE, o. p. s.

Přinášíme Vám tyto informace:

- *Kalendář akcí*
- *Důležité informace*
- *Ohlédnutí za velikonocemi*
- *Slavní nevidomí: Jaroslav Ježek*
- *Zajímavosti z přírody: Gekoní prsty*
- *Recepty: Zeleninový salát*

Květen 2009

Kalendář akcí

1. května pořádá Klub držitelů vodicích psů výlet na Dívčí kámen. Půjdeme ze stanice Třísov pěšky kolem zříceniny hradu Dívčí kámen do stanice Holubov. Odjezd z Českých Budějovic je v 10:34 vlakem do Třísova. Plánovaný návrat zpět do Českých Budějovic je v 15:45 hodin. Kdo by se chtěl výletu zúčastnit a nemá průvodce, může zavolat na telefon 776 120 108, kde je možné průvodce zajistit. Sraz účastníků je v 10-10:15 v hale českobudějovického vlakového nádraží u pokladen jízdenek.

5. května pořádá Tyflokabinet České Budějovice ve spolupráci se ZOO Ohrada v Hluboké nad Vltavou a dětskými novinami Robinson, ZOO potmě II., kulturně vzdělávací program pro děti a mládež se zrakovým postižením. Doprava a vstup je zdarma. Autobus odjíždí v 8:00 od MŠ Zachariášova a pokračuje přes ZŠ Máj 2 do ZOO. Je možná i individuální doprava. Pro děti budou na místě zajištěny zdarma nápoje.

6. května pořádá Nemocnice v Českých Budějovicích přednášky o léčbě a prevenci mozkové mrtvice. Přijďte se informovat do pavilonu T6, 1. patro (vedle infekčního oddělení). Začátky přednáškových bloků jsou v 10:00 a ve 13.00 hod. Blok trvá cca 2 hodiny.

19. května se od 14 hodin koná v klubovně Tyflokabinetu beseda s paralympioniky z Pekingu. Všichni jste srdečně zváni.

20. května pořádá SONS Strakonice ve spolupráci s Tyflokabinetem České Budějovice, Městskou policií Strakonice, Psím útulkem Strakonice a Školou pro výcvik vodicích psů Milana Dvořáka Brno, akci "Vodicí pes a jeho kamarádi pomáhají člověku". Akce se koná ve sportovním areálu ZŠ Dukelská ve Strakonících.

23. května se v Českých Budějovicích koná Kvalifikační závod ve výkonu vodicích psů na Mistrovství ČR. Slavnostní zahájení a start je v 10 hodin na náměstí Přemysla Otakara II. Akci pořádají Klub držitelů vodicích psů a Středisko výcviku vodicích psů Praha Jinonice.

Axmanova technika modelování bude v květnu probíhat v keramických dílnách Pedagogické fakulty (Dukelská 9, České Budějovice). Vchod do budovy je na proti řece, první po levé straně od hlavní silnice.

Důležité informace

PROSAZ - Společnost pro sociální rehabilitaci občanů se zdravotním postižením provozuje bezplatnou krizovou telefonickou linku pro zdravotně postižené. Narodilo se Vám postižené dítě? Nevíte si rady? Potřebujete se poradit? Nevíte, na jakou dávku máte nárok? **Volejte 800 246 642.**

Hlavním záměrem projektu je umožnit nejen zdravotně postiženým odborně konzultovat aktuálně vzniklé problémy související se zdravotním postižením nebo řešit náhlé krizové situace, poskytovat podporu a poradenství v nejrůznějších životních situacích.

18. dubna proběhlo v Tyflo kabinetu krajské kolo soutěže ve čtení a psaní Braillova bodového písma.

Vítězi v jednotlivých kategoriích jsou:

"psaní na tabulce" - paní Petra Sulcová

"psaní na mechanickém psacím stroji" - slečna Zuzana Třeštíková

"psaní na klávesnici počítače" - slečna Zuzana Třeštíková

"čtení textu - nevidomý od narození" - pan Roman Holík

"čtení textu - pozdější ztráta zraku" - paní Jiřina Divišová

GRATULUJEME !

Ohlédnutí za velikonocemi

Je půl deváté večer. V přítomnosti jednoho tři sta let starého kostela v severní Africe pěje asi dvacet diákonů v bílých rouchách a bubnují přitom na bubny. Z kadidelnic stoupá vůně kadidla. Nyní se k obřadu přidává skupina kněží a předčítají z Bible v dávném liturgickém jazyku geez. Slovům rozumí jen málokdo z přítomných. Věřící naslouchají. Rituál pokračuje až do tří hodin ráno.

Ve Vatikáně papež slouží zvláštní mši. Mezi posluchači tohoto mimořádného setkání je celý vatikánský diplomatický sbor spolu se stovkami kardinálů, prelátů, kněží a jeptišek a rovněž tisíce poutníků.

V New Yorku, na druhé straně Atlantiku, policie postavila zátarasy, aby se vozidla nemohla dostat na proslulou Pátou avenue. Průvod elegantně oblečených Newyorčanů - muži ve fracích a s cylindry, ženy mají okázalé klobouky - prochází touto třídou a září bohatstvím barev.

Co je to za událost? Koná se oslava velikonoc. Na celém světě jsou lidé, kteří tento náboženský svátek chovají v hluboké úctě. Někteří jej považují za královnu všech oslav a za *festum festorum*, což je latinský výraz pro „svátek svátků“.

Co si myslíte o velikonocích? Víte, proč se slaví? Velikonoce jsou „největší oslavou křesťanského roku“ a oslavují se s největší radostí.

Mnozí lidé se na velikonoce nedívají s takovou nábožnou úctou. Jedny noviny komentovaly komercializaci velikonoc a nazvaly je „největší událostí na prodej“. Dále napsaly: „Velikonoce, nejdůležitější křesťanský svátek, se staly druhým největším svátkem vzhledem k dávání dárků, říkájí výrobci hraček.“. Největším svátkem jsou samozřejmě vánoce a někteří církevní představitelé mají pocit, že zesvětštění vánoc bylo vzorem pro zesvětštění velikonoc. Například američtí výrobci cukrovinek zvýšili výrobu v období velikonoc v roce 1989 na plánovaný zisk 815 milionů dolarů. Ve Spojených státech je to vzhledem k prodeji cukrovinek druhé nejbohatší období po vánocích. Jedna společnost vyrábí více než sto druhů velikonočních králíčků. Jack Santino, profesor folkloristiky a lidové kultury na Bowling Green State University v Ohio, připustil, že zesvětštění velikonoc je „charakteristickým jevem“ dnešní konzumní společnosti. Dodal, že „ústředním tématem velikonoc se stal velikonoční králíček - nikoli vzkříšení“.

Velikonoce na severní polokouli ohlašují začátek jara a všeobecně je doprovázejí týdenní školní prázdniny. A tak, kde je to možné, mnozí mladí lidé proudí do rekreačních středisek v oblastech s teplým podnebím, aby se na plážích účastnili nevázaných večírků. Jiní se na velikonoční období dívají jednoduše jako na konec lyžařské sezóny - je to poslední příležitost užít si zasněžených svahů. V Norsku, kde téměř 88 procent obyvatelstva patří

ke státní luteránské evangelické církvi, v jednom nedávném průzkumu pouze 14 procent z dotázaných řeklo, že o velikonocích budou uvažovat o návštěvě kostela. Asi 75 procent připustilo, že velikonoce již nepovažují za náboženský svátek. Vyjádřili se, že raději půjdou lyžovat.

Pro mnohé lidi se některé z důležitých velikonočních symbolů staly symboly zábavy a her. Například vajíčko je patrně nejoblíbenějším velikonočním symbolem v mnoha zemích. Proto důležitým rysem oslavy velikonoc je barvení vajíček působivými barvami a vzory. Ale někteří lidé vidí cenu velikonočního vajíčka v tom, že je to zábava pro děti.

Teoreticky si velikonoce i nadále udržují nejvyšší postavení mezi náboženskými svátky křesťanstva. V praxi se však zdá, že stále více a více lidí je považuje za málo významné, prostě jen za další den volna.

Co říká historie? Dějepisec Socrates Scholasticus v pátém století n. l. napsal ve svém díle *Církevní dějiny*: „Zdá se mi, že oslava velikonoc byla do církve zavedena z nějakého starého obyčeje, stejně jako to bylo v případě přijetí mnoha dalších zvyků.“. Kniha „Zvláštnosti lidových zvyků“ vysvětluje, že přístupem církve bylo dát křesťanský význam takovým pohanským obřadům, které nebylo možné vykořenit. V případě velikonoc bylo přizpůsobení obzvláště snadné. Radost z toho, že slunce ožilo a příroda se probudila ze smrti zimy, se stala radostí z ožítí Slunce spravedlnosti, ze vzkříšení Krista z hrobu. Také některé pohanské obřady, které se odehrávaly kolem 1. května, byly přesunuty na den, kdy se slaví velikonoce. Mnoho nových rysů bylo přidáno. Jako v případě vánoc, tak i v případě velikonoc se v lidových zvycích odráží mnoho pozůstatků z pohanství - v tomto případě spojených s jarními obřady plodnosti, jak to například dokládají symboly velikonočního vajíčka či velikonočního zajíce nebo králíčka.

O velikonocích se například hovoří jako o svátku navazujícím na židovský pesach, který je biblickou událostí. Datum velikonoc se v rané církvi shodovalo s oslavou pesach, neboť ve skutečnosti mají tyto oslavy společný původ. Nepřekvapuje tedy, že v mnoha jazycích, například ve francouzštině, italštině, řečtině, španělštině a dalších, jsou označení pro velikonoce a pesach totožná nebo podobná. Raní křesťané však nepořádali výroční oslavu, aby si připomínali pokřesťanštěnou verzi židovského svátku pesach. Prapůvodní oslava byla ve skutečnosti výroční připomínkou (14. nisana podle židovského lunárního kalendáře) Ježíšova ukřižování. Bible nám říká, že Ježíš se večer před svou smrtí sešel s učedníky v jedné velké místnosti, aby oslavili židovský pesach. Ježíš po tomto svém posledním pesach zavedl slavnost, která je známa jako večeře Páně. Pak učedníkům přikázal: „Stále to čiňte na mou památku.“ Pánova večeře se měla oslavovat jednou ročně jako upomínka na Ježíšovu smrt.

Slavní nevidomí: Jaroslav Ježek

Jaroslav Ježek byl český skladatel, skvěle improvizující, což bylo potěšením hlavně pro diváky, dramaturg a klavírista. Byl autorem taneční, divadelní a filmové hudby. Hudební inspiraci nabral hlavně v jazzu. Mezi jeho nejznámější a zvláště populární je jeho hudba ke hrám a filmům Osvobozeného divadla, která téměř zlidověla.

Narodil se 25. 9. 1906 v Praze na Žižkově v rodině krejčího. Od dětství trpěl šedým zákalem. Jako dítě navštěvoval hradčanskou školu pro výchovu nevidomých. Prodělal spálu a téměř ohluchl. Navíc měl nemocné ledviny.

V roce 1923 začal studovat na pražské konzervatoři a hned se zařadil mezi nejtalentovanější žáky. V meziválečném období se Ježek vypravil do Paříže, kde se po večerech bavil po hospodách a kabaretech, kde předváděl své umění a také zde objevil jazz, který ho pak hudebně inspiroval. Vzhledem k tomu, že aktivně spolupracoval na protinacistických hrách Osvobozeného divadla, v lednu 1939 spolu s Voskovcem a Werichem emigroval do Spojených států.

Ani milovaná Frances, se kterou se Ježek oženil, nedokázala utišit jeho zdravotní neduhy, na konci roku 1941 byl hospitalizován a na Nový rok 1942 zemřel na chronické ledvinové onemocnění ve věku pouhých 36 let. Dnes se po něm jmenuje škola pro zrakově postižené. Konzervatoř Jaroslava Ježka je střední umělecká škola se zaměřením hlavně na hudbu populárního, jazzového a muzikálového žánru. V rámci Vyšší odborné školy probíhá tříleté studium oboru hudebně-dramatické umění se zaměřením na tvorbu textu a scénáře a hudebním oboru se zaměřením na jazz.

Zajímavosti z přírody: Gekoní prsty

Vědci žasnou nad tím, jak se gekoni dokážou pohybovat po hladkém povrchu. Tito pozoruhodní drobní ještěři umí dokonce přeběhnout po stropě. Jak to dělají? Jejich nohy opravdu připomínají lidské ruce a umožňují jim pevně se přichytit i na hladký povrch. Na každém prstu mají zespodu lamely tvořené několika tisíci štětín. Na každé štětíně jsou stovky mikroskopických vláček. Mezi vláčky a povrchem působí molekulární síly (nazývané van der Waalovy síly), které jsou dostatečně velké na to, aby unesly váhu gekona, i když leze po skleněném stropě. Vědci chtějí vyvinout přilnavé materiály, které by na hladkém povrchu držely stejně dobře jako gekoní prsty. Takový materiál by bylo možné využít mimo jiné „k mnoha účelům v lékařství - od obvazů, které by držely na místě, i když jsou vlhké, až po náplasti, které by byly alternativou k chirurgickým stehům“, uvádí časopis *Science News*.

Recept: Zeleninový salát - Brokolicový salát se šunkou a vejci

Ingredience: 1 brokolice – 500 gramů, 3 vejce, 200 g šunky

Zálivka: 4 lžíce olivového oleje, 3 lžíce jablečného octa, 1 lžička pikantní hořčice, špetka soli, špetka mletého pepře, posekaná zelená petrželka nebo pažitka

Postup: brokolici rozebereme na růžičky, povaříme asi 5-6 minut ve vodě nebo v páře a prolijeme studenou vodou. Necháme okapat. Vejce uvaříme nahniličku (5-6 minut), šunku pokrájíme na kostičky nebo nudličky. Ingredience na zálivku dobře promícháme. Smícháme růžičky brokolice, vejce pokrájená na kolečka a šunku, zalijeme zálivkou, lehce promícháme a necháme v chladu rozležet.

Připravili pracovníci Tyflokabinetu České Budějovice, o.p.s.

tel. 386460660 - 1, tyflokabinet.cb@seznam.cz, www.tyflokabinet-cb.cz